

OYUMUZ DA UYARILARIMIZ DA KILIÇDAROĞLU'NA

SAĞCILARA, PATRONLARA,
IRKÇILARA TAVİZ YOK!

SOKAKTA MÜCADELE
SANDIKTA HDP!

Seçim tartışmaları ve kampanyası yazılar 3-6-7. sayfalarımızda

KRONOMETRE SIFIRLANMADI

ERDOĞAN
ADAY OLAMAZ

İktidar cenahı muhalefetin 12 maddede dile getirdiği Cumhurbaşkanı yardımcılığı önerisinin hukuk dışı bir öneri olduğunu söyleyip duruyor. Gören de karşımızda hukuksal prensiplerin herkes, tüm toplumsal kesimler ve tüm farklı siyasi görüşten çevreler için eşitlik ve adalet temelli uygulanmasını her şeyin üstünde tutan birileriyle muhatap olduğumuzu sanacak. Oysa ki mevcut iktidar fiilen yasalara uymadığı için ‘yasaları fiili duruma uyduralım madem’ müdahalesiyle şekillenmiştir. Gelişmesinin her bir adımında ve iktidarını pekiştirmek için yaptığı her bir manevrada öncelikle hukuku ve adalet duygusunu tasfiye eden ve doğrudan iktidarın çıkarları için işleyen bir hukuk mekanizması yaratan bir siyasi irade ile karşı karşıyayız.

Bu yüzden iktidar kanadından muhalefetin herhangi bir kesimine yönelik ‘Yaptığınızı hukuk dışıdır’ uyarıları ‘yavuz hırsız ev sahibini bastırır’ deyişini hatırlatıyor.

Hele, iktidarın Cumhurbaşkanı

kanlığı seçimlerindeki aday Erdoğan’ın aslında aday olma hakkının olmaması durumu daha ilginç bir hale getiriyor. Anayasada net bir şekilde dile getirildiği gibi, ‘Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.’

Fakat hem bizzat Erdoğan hem de iktidar ittifakının sözcüleri ‘kronometre sıfırlandı’ diyerek Erdoğan’ın üçüncü kez aday olması için tüm hukuksal kuralları allak bullak ediyorlar. Bütün hukukçuların altını çizdiği gibi anayasa kimseye istisna vermemiş. Kimse arka arkaya 3 kere cumhurbaşkanı seçilemez.

Erdoğan’ın yeniden aday olmasının tek bir yolu vardı, ancak seçim kararını meclis alırsa Erdoğan yeniden aday olabilirdi.

Elbette AKP bunu kabul etmedi.

Ama çok açık ki ‘2018 yılında ‘ikinci kez’ halk oyu ile seçilen Erdoğan’ın yeniden aday olması hem Anayasa’ya hem de Cumhurbaşkanı Seçim Ka-

nunu’na göre mümkün değil.’

Gerçekten de Erdoğan aday olmak için hem anayasayı yok saydı hem de öyle değilmiş gibi davransalar da TBMM’nin seçim erteleme hakkını gasp ederek esasında bu kurumu feshetmiş oldu.

Bu yüzden iktidar sözcüleri muhalefetin adayıyla uğraşıp muhalefeti bazı önerileri nedeniyle hukuku çiğnemekle suçlamadan önce aynaya uzun uzun bakmalıdırlar.

İktidar sözcülerine ve hukukçularına bir hatırlatma daha yapmak gerekir: İki dönem kuralının mucidi ne 6’lı Masa bileşenleri ne de muhalefetin diğer kesimleri. Bu kural 2007’de geldi. 2017’de cumhurbaşkanının anayasadaki pozisyonu, yasal durumu değişmedi. Erdoğan 2014’ten beri Cumhurbaşkanlığı yapıyor. Ve şimdi yasal hakkı olmamasına rağmen üçüncü kez aday oluyor.

Cumhur İttifakı yol yakınken aday olma hakkına sahip bir aday bulmalı kendisine.

ERDOĞAN’IN
DIŞ POLİTİKA
KARNESİ: KOCAMAN
BİR SIFIR!

İktidarın iç politikada anlatacağı başarı hikayesi kalmadığı için dış politikada destansı başarılar kazanan bir lider profili çizmeye çalışıyorlar. Ama bu çok zorlama bir profil oluşturma çabası olarak görülüyor.

İktidarın dış politikası tekrar tekrar ‘U dönüşleri’ politikası olarak özetlenebilir. Bu kadar çok ‘U dönüşü’ yapılmasının nedeni ABD’nin küresel hegemonyasının gerilemesi oldu. Bu gerilemeyi bölgesel güç olmak için bir fırsata çevirmek isteyen Türkiye ‘hem ABD ile hem ABD’siz hem Rusya ile hem Rusya’sız’ diyebileceğimiz bir dış politikayı benimsedi. Bu dış politi-

kayı tayin edenler Türkiye’nin ekonomik ve askeri gücünün sınırlarını görmezden geldiler.

Bu yüzden bu politika ters tepti.

Türkiye’nin Rusya ile ilişkisi giderek daha fazla Türkiye aleyhine Putin lehine bir ilişki şekline aldı. Üstelik Rusya’nın desteklediği Esad güçleri Suriye’de 30’dan fazla Türk askerini bombardımanla öldürdü. Rusya ile ilişkisi Türk egemen sınıfı ve devleti açısından ABD ile ilişkileri zora sokması anlamında da hiçbir dış politika faydası sağlamadı.

Türkiye ABD’den F-35’lerin alımında büyük sorunlara sahip. Rusya’dan paketleri bile açılmadan depolarda duran S-400’leri alan Türkiye, S-400’ler uğruna alma hakkını kaybettiği F-35’ler yerine ABD’den F-16’ları almak için çabalıyor!

Türkiye her iki emperyalist kamptan kopmak yerine, her iki emperyalist kampla askeri ilişkilerini derinleştirerek sürdürmeye çalıştığı bölgesel güç olma oyunlarının sonuna geldi.

Bu dönemde Suudi Arabistan’la, Birleşik Arap Emirlikleri’yle, Mısır’la 2010’ların başında değiştirdiği ilişkilerini şimdi yeniden formatlamaya çalışıyor.

Aynı şekilde kendi halkından yaklaşık 500 bin kişinin ölümünden sorumlu olan Esad rejimiyle de yeni baştan ilişkiler geliştirmeye çalışıyor.

Türkiye hem batı kampından ve NATO’dan kopmalı hem de Rusya’nın içinde doğu kampıyla her türden askeri ilişkisi ve tüm askeri gerilimleri son vermeli.

Aynı zamanda bölgedeki tüm ülkelerle gerilim siyasetini sonlandırmalıdır.

KILIÇDAROĞLU’NUN HDP
ZİYARETİ: OLUMLU BİR ADIM

CHP Genel Başkanı ve 6’lı Masa’nın 13. Cumhurbaşkanı adayı Kemal Kılıçdaroğlu ve beraberindeki heyet 20 Mart Pazartesi günü HDP eş genel başkanlarını ziyaret etti. Ziyaret mecliste gerçekleşti. Pervin Buldan ziyaret sonrası yaptığı açıklamada, Kılıçdaroğlu’yla görüşmenin, Kürt sorununda çözümün adresinin meclis olduğunu vurgulamak için mecliste yapıldığını söyledi.

İktidar blokunun en lümpen kesimlerinin HDP’den söz ederken PKK’yi kullanmadan edemedikleri ve ‘HDPKK’ kısaltmasıyla Kürt halkının bu legal partisini kriminalize etmeye çalıştıkları bir koşulda Kılıçdaroğlu’nun HDP’ye yönelik ziyaretinin oldukça önemli bir adım olduğunu vurgulamak gerekir.

Aslında normal bir
adım ama...

Kürtçe’nin, Kürt siyasilerin, Kürtlerle dayanışmaların ağır bir baskıya maruz kaldığı, üyeleri, yöneticileri, milletvekilleri ve belediye başkanlarının cezaevlerine atıldığı, kitaplarının, televizyonlarının, şarkılarının yasaklandığı bir ortamda anadil özgürlüğünü savunmak, Kürtçe’yi ve tüm demokratik hakları savunmak da sıra dışı bir adım gibi öne çıkıyor. Kılıçdaroğlu’nun konuşması çok radikal ve sol olduğu için değil siyasi iklim aşırı sağa kaydığı için meclisteki iki partinin görüşmesi çok olumlu bir politik hava yaratıyor.

Görüşmeye basının gösterdiği ilgi de bu-

nun bir kanıtı.

Kılıçdaroğlu’nun konuşmasında parti kapatmalara karşı, kadına şiddetin son bulması ve kadınların özgürlüğü, tüm dezavantajlı grupların haklarının tanınması ve bu açıdan siyaset kurumunun üstüne düşeni yapması yönündeki vurgular elbette HDP heyetinin de öne çıktığı görüşlerdi.

‘Kürtçe bilinmeyen
bir dil değildir’

Kılıçdaroğlu ayrıca yargının sopa olarak kullanılması ve yargının siyasallaştırılmasına son verilmesi gerektiğini, depremin ardından acil bir durum ilan edilmesinin ve bölgeyle ilgili özel bir programlanmanın yapılmasının önemli olduğunu da söyledi. Demokrasi ve insan hakları savunusu, iklim kriziyle cebelleşmelerinin geliştirilmesi için mücadeleye kadar bir dizi vurgusu daha oldu.

Basın toplantısında ‘Kürtçe bilinmeyen bir dil midir? Devlete çifte standart yakışmaz. Herkesin diline saygı göstereceksiniz.’ diyen Kılıçdaroğlu’nun HDP heyeti ile görüşmesi elbette seçimlerde ortak aday olarak HDP desteğini almayı da amaçlıyordu.

Aynı anda hem sağcı
hem solcu olunamaz

HDP’nin de içinde olduğu ittifak Kılıçdaroğlu’nu destekleme kararını halihazırda almıştı. Açık ki görüşmeden sonra HDP liderliği desteğini açıklamakta elini daha rahat hissed-

cektir.

Sosyalistlerin altını çizmesi gereken nokta ise, Kılıçdaroğlu’nun olumlu açıklamalarının unutulacak seçim vaatleri haline gelmesine karşı derinleştirilerek savunulması ve kapsamının demokrasinin son sınırlarına kadar genişletilmesidir.

Kürt sorununda çözümün adresi meclistir yaklaşımının eksiklikleri vurgulanmalı. Elbet de meclis çözüm alanlarından birisidir ama sorun ne meclise ne de sadece ikili görüşmelere indirgenemez. Çözüm, barış duygusuyla hareket eden halkların birleşmesini sağlayabilmektir. Meclisteki görüşmeleri de garanti altına alacak olan bu yöndeki toplumsal basıncın açığa çıkması ve sürekli ifade edilmesidir.

Son olarak Kılıçdaroğlu herkese mavi boncuk dağıtan bir siyasetçi gibi görünmek istemiyorsa, hem Kürt sorununun çözümünü savunup hem de ülkücü olmakla gurur duymamalı. Bu ikisi aynı anda olmaz zira. Ülkücü denilen siyasi odak, Kürt sorununda çözümsüzlükten beslenenlerdir.

Aynı şekilde hem dezavantajlı grupların haklarının tanınmasından söz edip hem de sınırda göçmenlere kapıların kapatılacağını söylememeli. Göçmenler, en korunaksız ve en büyük tehditle yüzleşen toplumsal kesimdir. Göçmen düşmanı tek bir argümana bile taviz verilemez.

ÖZLEM ZENGİN BİLE TEHDİT ALIYOR

Sözleşmenin feshine tepki dinmedi

Yeniden Refah Partisi Cumhur İttifakı'na katılmak için 6284 Sayılı Kanun'un kaldırılmasını şart koşmuştu. AKP'li Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık ve AKP Grup Başkan Vekili Özlem Zengin bu pazarlığa karşı çıkmışlardı. Zengin, "6284 kırmızı çizgimizdir" demişti.

AKP Grup Başkan Vekili bu açıklamasının ardından tehdit mesajları aldığı açıkladı ve partisi dahil güvendiği kurumlar tarafından yalnız bırakıldığını söyledi.

Bu denli önde duran AKP'li kadın siyasetçilerin kadın haklarını savunan bir maddeyi korumak için konuşmalarıyla maruz kaldıkları baskı mevcut siyasal iklimin kadın düşmanlığında geldiği aşamayı gösteriyor.

Milyonlarca kadın Özlem Zengin'in durumunda olmadığı için bu türden tehditlerle kıyaslanamayacak ölçüde bir şiddete maruz kalıyor.

8 Mart eylemlerinde devlet kadınlara ağır bir şiddet uyguluyor.

Özlem Zengin'i yalnız bırakan bu kadın düşmanı politik iklim, Zengin'in bir parçası olduğu siyasi partinin iktidarda kalma stratejisinin bir ürünü. Aşırı sağcı devlet ittifakı, kadın özgürlüğünden nefret ediyor.

Kadınları, üstelik evli olmayan bireyleri de şiddetten korumak için üretilen, şiddet tanımı genişletilerek ve önleyici koruyucu tedbirler tanımlayarak kadına yönelik şiddete karşı anlamlı yaptırımlar öneren 6284 Sayılı Kanun'a karşı çıkanların, açıkça kadın cinayetlerini savunduğunu, şiddetten yana olduklarını söylemek mümkün.

IRKÇILIĞI YENECEĞİZ!

Kadıköy'de eylem, 21 Mart 2023

Uluslararası Irkçılıkla Mücadele Günü 21 Mart'ta Kadıköy'de bir basın açıklaması yapan Tarlabası Dayanışma ve Hepimiz Göçmeniz Platformu göçmenlerle dayanışmanın önemine vurgu yaptı.

Hepimiz Göçmeniz Platformu adına basın açıklamasını yapan Nuran Yüce, "Türkiye'de ve birçok ülkede Suriye ve başka ülkelerden gelen göçmenlerin, sorumlusu olmadıkları sorunlarda sorumlu gibi gösterilmelerine karşı çıkıyoruz. Unutmamalıyız ki Holokost'un nedeni, 1920'lerin başından itibaren Yahudileri imha etmeyi savunan fikirlerin hoyratça dile getirilmesiydi. Irkçı fikirlerin bu kadar kolayca, hoyratça dile getirilmesi ve hiçbir cezai yaptırımla karşılaşmaması karşısında çok dikkatli olmak zorundayız. Bugün Arap, Afgan, Pakistanlı ve başka ülkelerden gelen göçmen gruplarının hedef gösterilmesine izin vermemeliyiz" dedi.

Deprem günlerinde göçmen düşmanlığı yapanları tanıyoruz

Yüce konuşmasında şunları söyledi: "Irkçılık ve yalanlar birbirinden ayrılmıyor. Irkçılık bir insanlık suçuysa göçmenler hakkında yalanları sistematik bir şekilde yayan odaklar da insanlık suçu işliyorlar.

Son örneğini hemen 6 Şubat depremlerinden sonra yaşadık.

6 Şubat depremleri bir Türkiye-Suriye depremi olarak görülmelidir.

Deprem, sınırın her iki yanında halkların büyük acılar çekmesine neden oldu.

Bu acılar hala sürüyor.

Fakat Türkiye'de depremin ardından başka bir tehlikeli gelişmeye tanık olduk.

Deprem sanki Suriyeli göçmen toplumunun hemen hemen yarısını, 1 milyon 900 bin göçmeni etkilemiş gibi, on binlerce Suriyeli enkaz altında kalmamış gibi, binlerce Suriyeli depremde yaşamını yitirmemiş gibi, depremi göçmen düşmanlığını yükseltmek için kullananları gördük.

Göçmenlerin yağmacı olduğu yalanını söylediler.

Ekranlara yansıyan "yağma" görüntülerini fırsat bilen bir göçmen düşmanı, yağmacılar için vur emri çıkartılmasını talep etti. Eş zamanlı bir şekilde bazı sosyal medya hesapları da Suriyeli göçmenleri hedef gösteren paylaşımlarla, nefret tohumları ekmeye devam etti."

İrkçılık insanlık suçudur

İktidarı ve muhalafeti seçim sürecinde göçmen düşmanlığı yapmaları gerektiği konusunda uyarın basın açıklamasında şu talepler dile getirildi:

■ Göçmenler bu toplumun parçasıdır, eşit hakları tanınmalıdır.

■ Kürtler, Romanlar, Yahudiler, kime yönelirse yönelsin ırkçılıkla hemen o anda mücadele edelim. Irkçılık insanlık suçudur.

■ Gerek iktidar gerek muhalafet blokunda gözüken ırkçı ve faşist girişimlere karşı birlikte mücadele edelim.

■ İktidarı da muhalafeti de uyarıyoruz:

■ Göçmenler ve ezilenler üzerinden siyasi pazarlıklar yapmaya son verin. Sınırdışı başta olmak üzere göçmen karşıtı uygulamalarınızı durdurun.

■ Ezilenleri hedef almaktan vaz geçin. Göçmenlerin onurlu, eşit yurttaşlık hakkını tanıyın.

■ Seçim kampanyalarında göçmen düşmanlığı temelli yarışmalara son verin, göçmenleri hedef göstermekten artık vaz geçin!

■ Sığınmacılar, bir an önce sınır dışı edilmesi gereken insanlar değil hak sahibi kişilerdir, hukuken tanımlanmış statüleri vardır.

Sığınmacı Hakları Platformu'ndan Taha Elgazi'nin Arapça yaptığı basın açıklamasının ardından Tarlabası Dayanışma'dan Kadir Bal da bir konuşma yaptı.

AKP-MHP İKTİDARI, ÇAKICI VE JANDARMA KOMUTANI

Alaattin Çakıcı'yı biliyoruz. Faşist bir organize suç örgütü lideri. Hapisteyken devlet Bahçeli'nin ısrarlı çabalarıyla afla hapisten çıktı.

Bir süre sonra İç İşleri Bakanlığı'nın orga-

nize suç örgütü listesine adı ve örgütü yer alan Çakıcı, aldığı bir duyumla Türkiye'yi terk ederek bu türden her unsurun cirit attığı KKTC'ye yerleşti.

İşte Türkiye'de iktidar ve suç örgütleri arasındaki karmaşık denklem Çakıcı'nın bir danışmanı olması gibi garipliklere izin vermesinde açığa çıkıyor. Geçtiğimiz hafta deprem bölgesini ziyaret eden Alaaddin Çakıcı'nın sözde basın danışmanı Ferhat Aydoğan, Kahramanmaraş'taki Jandarma Mobil Harekat Komutanlığın-

da, Jandarma Genel Komutanı Arif Çetin'i ziyaret ederek kameralara poz verdi. Arif Çetin'in daha önce de Mehmet Ağar başta olmak üzere, Gürcistan'a firar eden Galip Öztürk ve ünlü gasp çetesi lideri ve tarihi eser kaçakçısı Selahattin Yılmaz gibi suç örgütü liderleriyle fotoğrafları ortaya çıkmıştı.

Bir mafya teşkilatı Türkiye'nin Jandarma Genel Komutanı'nı nasıl, hangi cüretle ziyaret edebilir?

Bu ziyaret gün gibi ortada olmasına rağmen, bu Jandarma Genel Komutanı nasıl hâlâ komutan olarak kalabilir?

Jandarma Genel Komutanı derhal görevden alınmalıdır.

Bu tür hamleler, iktidar ittifakının bilinçli bir şekilde attığı adımlar olarak görülmelidir. Muhalefete, 'kimlerin kimlerle iş birliği içinde' olduğunu gösteriyorlar. Böylece korku imparatorluğunu güçlendirmeye çalışıyorlar.

FRANSA'DA İŞÇİLER MEZARDA EMEKLİLİK İSTEMİYOR

İşçiler, polis engeline direniyor

Neoliberal Macron'un emeklilik yaşını 62'den 64'e çıkartma girişimine karşı Ocak ayında başlayan protesto dalgası kitleselleşerek devam ediyor.

Geçtiğimiz hafta Paris'in yanı sıra Nantes, Bordeaux gibi kentlerde on binlerce emekçi eylemlere katıldı. Polis birçok yerde gösterilere saldırırken, 500'den fazla kişi gözaltına alındı.

Fransa'da hükümet, halkın yalnızca yüzde 32'sinin desteklediği emeklilik "reformu" 16 Mart'ta senatoda kabul etti. Daha sonra oylama için parlamentonun alt kanadı ulusal meclise gitti. Ancak oylamaya dakikalar kala Başbakan Elisabeth Borne, anayasanın 49'uncu maddesinin 3'üncü fıkrasını devreye sokarak yasayı oylama yapmadan geçirme karar aldı. Ulusal Meclis Genel Kurulu'nda aşırı sağcı Ulusal Birlik (RN) partisinin hükümete karşı sunduğu gensoru önergesi oylamaya sunuldu. Önergenin reddedilmesiyle söz konusu yasa tasarısı Ulusal Meclis'ten oylanmadan geçmiş oldu. Tasarı, Resmi Gazete'de yayımlandıktan sonra yürürlüğe girmiş olacak.

Ancak bununla birlikte halk günlerdir sokakta. Petrol rafinerilerinde ve demiryollarında grevler sürüyor. Belediye temizlik işçilerinin grevi sonucu Paris'te çöp dağları oluşmaya başladı. Gösteriler, 2018'deki Sarı Yelekliler hareketinden beri iktidarı karşı karşıya kaldığı en büyük mücadele.

Sendikaların Perşembe günü çağırdukları eylemler, Ocak ayından beri gerçekleşen 9. kitlesel direniş günüydü.

BANKACILIK KRİZİNDEN KOLAY ÇIKIŞ YOK

ALEX CALLINICOS

Son yaşadığımız bankacılık krizi, küresel kapitalizmi idare eden bankaların seçeneklerinin tükenmekte olduğunun bir göstergesi. 2007-2008'deki son bankacılık krizine finans sistemine para yığarak yanıt vermişlerdi. 2009'daki Büyük Durgunluğun 1930'lardaki ölçekte bir bunalıma dönüşmesine faiz oranlarını sıfıra çekerek ve parasal gevşeme (quantitative easing) politikaları uygulayarak, yani piyasaya yeni para getirecek biçimde hisse senedi satın alıp bunu bankalara pompalayarak engel olmuşlardı.

Ancak küresel ekonomik krize, son tahlilde, üretime yönelik yatırımı caydıran ve finansal spekülasyonu canlandıran, kâr oranlarındaki düşüklük sebep olmuştu. Rekabet dışı sermayenin büyük ölçekli yıkımına engel olunmasıyla, bu kurtarma hamleleri, kâr oranlarında sahici bir iyileşmenin de önüne geçmişti.

Sonuç olarak küresel ekonomik sistem düşük faiz oranlarına ve quantitative easing'e bağımlı hale geldi. ABD Federal Rezerv Bankasının 2013 ve 2018'de finansal "normalliğe" geri dönüş çabaları ise büyük bir hezime uğradı. Mart 2020'de Covid-19 salgınının başlarında finans piyasalarının 2007-2008'den de daha ciddi bir durağanlıkla karşı karşıya kalmasıyla, merkez bankaları quantitative easing'in kapsamını genişlettiler. Ayrıca hükümete gelirler ve işler için kaynak yaratmak adına para basmaya başladılar.

Kimi azgın serbest piyasa savunucuları 15 senedir bu piyasaya darphane üzerinden sokulan paranın enflasyonda artışa neden olacağı konusunda uyarılarda bulunuyorlar. Fakat enflasyonun 2021-2022'de ani bir yükselişe geçmesinin temel sebepleri sanayi siteminde yatıyor. Salgın, günümüzde küresel ekonomiyi bir arada tutan uluslararası tedarik zincirlerini dumura uğrattı.

Heyhat, merkez bankaları yine de neo-liberal ortodoksiye uygun bir yanıt verdiler ve enflasyonla birlikte piyasaya fazladan para sokulmasının sonucu olarak değerlendirildi. Parasal gevşeme terk edilmeye başlandı ve faiz oranları hızlı ve sert bir biçimde yükseltildi. Vahşi bir sınıf politikasıydı uyguladıkları, işsizliği yükseltip ücretleri aşağıda tutarak işçilerin pazarlık gücünü zayıflatmayı hedefliyordu.

Ancak bu strateji, ucuz paraya bağımlı

hale gelen finans sektörlerinin istikrarını sarstı. Bu ilk olarak geçtiğimiz sonbaharda Liz Truss ve Kwasi Kwarteng'in vergi kesintileri üzerinden oynadıkları kumarın bir sonucu olarak İngiliz hükümet tahvillerinin fiyatlarının sert bir düşüş yaşamasıyla gözle görünür hale geldi. Bu tahvillere endeksli olan pek çok emeklilik fonu da tamamen erime tehlikesiyle karşı karşıya kaldı.

Silikon Vadisi Bankasının (SVB) geçtiğimiz hafta borç acizinden iflas etmesi de aynı duruma bir başka örnek teşkil ediyor. Bu banka Kaliforniya'nın kuzeypindeki teknoloji endüstrisine hizmet vermek üzerine uzmanlaşmıştı. Yeni kurulan start-up şirketlerin kar eder hale gelmesi zaman aldığından bu tarz kuruluşlar girişim sermayesinde alacakları borçlara bağımlıdır. Bu ihtiyaçlarını ise faiz oranları düşüken getirisi daha fazla olan uzun vadeli hükümet tahvillerinde ciddi ölçüde hissesi bulunan SVB üzerinden karşılıyorlardı.

Ancak yükselen faiz oranları hisse senetlerinin fiyatlarını aşağı çekti. SVB büyük kayıplarla karşı karşıyaydı. Müşterileri bu durumun farkına varınca tüm paralarını çektiler. Bu *It's a Wonderful Life* (Şahane Hayat) filminde tasvir edilen, Büyük Buhan dönemi banka firarlarının bir tür elektronik versiyonuydu. Fakat bu SVB'nin çöküşüyle sonuçlandıktan sonra, aynı yatırımcılar, Demokrat Parti'den temsilcileri ve zengin yatırımcıları da yanlarına alıp çılgınca lobi faaliyeti yaparak Washington'un SVB'yi kurtarması için çabalamaya başladılar; geçen haftanın

başında olanlar tam olarak buydu.

Ama bu çürümeyi durduramadı. Bu kısmen finans spekülasyonlarının sistemin zayıflıklarına oynayarak para kazanmalarından kaynaklanıyor. Hedeflerden birisi, geçtiğimiz yıllarda neredeyse komik denecek türden skandalların konusu olan büyük İsviçre bankası Credit Suisse oldu: merkez bankasından 44 milyar sterlin borç aldıktan sonra şu anda rakibi UBS tarafından ele geçiriliyor.

Financial Times'in "namlu ucunda düğün" diye tarif ettiği bu olay arzalandığı gibi finans piyasalarını sakinleştirmede. Bunun sebebi 17 milyar dolar değerinde Credit Suisse tahvilinin tümüyle erimiş olması. Bu diğer bankalarda hisse sahibi olanların ödünü koparıyor. ABD'de SVB'yi kurtarma operasyonu ülkenin en büyük bankalarını korumak üzere tasarlanmıştı. Bunun sonucu olarak da yatırımcılar küçük ve orta büyüklükteki bankalardan paralarını çekip daha güvenli gördükleri en büyüklere yatırıyorlar, bu yüzden müşterilerini kaybeden bu bankalar da şimdi aynı korumayı kendileri için talep ediyorlar.

Daha da temelde yatan sorun, sistemin yöneticilerinin ne yapacaklarını bilmemesi. Eğer merkez bankaları faiz oranlarını düşürmeye başlarsa bu enflasyona dair bir panik yaratacak. Oranları artırmaya devam ederlerse de bu finans sistemindeki deliklere yenilerini ekleyecek.

Çeviri: Deniz Güngören

İflasıyla banka krizini tetikleyen Silicon Valley Bank oldu

NURDAĞI VE İSLAHIYE RAPORUNDA SKANDAL

Nurdağı'ndaki yıkım

IRMAK YAVLAL

6 Şubat'ta yaşanan Maraş merkezli depremde büyük yıkıma uğrayan Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçeleri hakkında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Gaziantep İl Müdürlüğü'nde 2022 yılında şube müdürü olarak görev yapan bir yönetici tarafından hazırlanan ve hayati öneriler içeren raporun dikkate alınmadığı öne sürüldü.

27 Aralık 2022 tarihinde, depremden 40 gün önce hazırlanan raporda, Deprem Yönetmeliği'nin 2018 yılında yenilendiği belirtilerek "2018 yılı ruhsatlı betonarme binaların 2017 yılı deprem yönetmeliğine göre projelendirildiği düşünülerek, 2018 ve öncesi betonarme yapıların deprem risk analizinin yapılması gerekmektedir" denildi. İlçelerde ve bağlı köylerde yaşanan yıkımın boyutu, raporun doğruluğunu ortaya koyarken raporu hazırlayan bürokratin ise kısa süre içerisinde pasif göreve çekildiği öğrenildi.

DEPREMİN YARATTIĞI EKONOMİK YIKIM

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanan rapora göre Kahramanmaraş ve Hatay'da gerçekleşen depremlerin Türkiye ekonomisine maliyeti 2 trilyon lirayı (yaklaşık 103,6 milyar dolar) buluyor. Bu miktar 1999 depreminin yarattığı hasarın 6 katına, 2023 milli gelir beklentisinin ise %9'una tekabül ediyor.

Yaklaşık 300 bin binanın kullanılamaz hale geldiği depremin ardından yazılan raporda "Titiz bir çalışmayla bina, konut, işyeri, fabrika, makine ve teçhizat bilgileri tam sayım niteliğine yaklaşmıştır. Saha-dan gelen güncel verilere göre, toplamda 1,6 trilyon TL maddi hasar tespit edilmiştir" ifadelerine yer verildi. Milli gelir azalması nedeniyle yıkımın yanı sıra toplamda 351,4 milyar TL'lik bir kayıp oluşması beklendiğinden depremin maliyeti 2 trilyon olarak hesaplandı.

YAŞAM YENİDEN NASIL KURULACAK?

Hatay'da bir çadırkent

Mimar Esra Akbalık'la Türkiye'de doğal felaketlerin neden hızla kitlesel katliamlara dönüştüğünü konuştuk.

Önce arka arkaya iki depremin üstüne sel, hızla felaket haline geldi. Türkiye'de bu sıra dışı doğa olaylarının kitlesel ölümlere yol açmasının nedenleri nelerdir?

Doğa olaylarının aslında beklenen, hazırlıklı olunması gereken doğal süreçler olduğunu göz ardı etmek, sanırım en temel neden. Afet, felaket, asrın felaketi gibi; doğa olaylarının yıkıcılığını tarif etmek üzere ürettiğimiz tanımlar da aslında söz konusu yıkımlardaki sorumluluğu perdeliyor. Bilimsel verilere dayalı senaryolar, istatistikler, insan yerleşimlerinin belirlenmesinde izlenmesi gereken temel prensipler gibi pek çok bilgi, doğal koşullara hazırlıklı yaşamı kurabilmek için üretiliyor. Gezegen, insan kaynaklı hızlı bir krizin içinde; olması zaten beklenen doğa hareketlerinin yıkıcılığının bu derece kitlesel olması, izlenen politikalar ile birebir ilişkili.

Sadece kısa vadeli ve eşitsiz kazançlar üzerine inşa edilmiş yapı ve yerleşim alışkanlıkları, zaman içinde, ne zaman ve nerede başladığı belirsizleşen yaygın bir davranış biçimine dönüşüyor. Mekânın, sermaye birikimi için bir meta olarak en güçlü kaynak olması, barınmanın ötesinde, onu, her kademede bir spekülasyon aracı haline getiriyor. Kapitalizmin, yaşama dair en temel şeyleri birer tüketim/takas nesnesi haline getirme becerisi sayesinde, inşaat sektörü en büyük sektörlerden biri durumunda. Bunun hiç kesintiye uğramaması için de vazgeçilmemesi gereken tüm prensipler, kolayca yok sayılan birer detay haline geliyor: Meslek insanları detay, denetim zaman kaybı, yasalar ise ihtiyaca göre düzenlenebilir.

Bu zincirleme kuralsızlıklar sonucu geleceğe dair hiçbir akılcı önlemin alınmamış olması, yıkımın korkunç boyutlarda yaşanmasına neden oldu. Önlenemeyen yıkımları; hiçbir esnekliği ve güveni kalmamış resmî kurumların yetkisizliğiyle, kurtarılamayan hayatlar ve üretilemeyen acil çözümler izledi.

Bu iktidarın tüm canlıları felaketlerden koruyacak şehirler ve yaşam alanları inşa etmesi mümkün mü sizce?

20 yıl boyunca yapılanlar ve yapılamayanlar göz önüne alındığında, pek mümkün görünmüyor. Hemen her yıl Karadeniz'de, İstanbul'da dolgu alanlarında ve dere yataklarında yaşanan su baskınları, toprak kaymaları, orman yangınları ve depremlerde yaşanan yıkımın boyutları, mevcut iktidarın doğa ve tüm canlılar ile olan ilişkisinde, kentsel ve kırsal, sağlıklı yaşam alanlarının kurulmasında hiçbir vizyonu ve

bilgiye/kültüre dayalı bir yaklaşımı olmadığını gösteriyor. İnsan dışındaki tüm canlı türlerini "beyaz et", "telef olmak", "bedeli ödenen büyük ve küçük başlar" gibi kelimelerle telaffuz eden bir dilin arkasında, en nazik ifadeyle, tek boyutlu ve sorumsuz düşünce sistemi var. İnsanlar, kentler doğanın bir parçasıdır ve "hükmetmek" değil "bir arada yaşamak" ilkesi ile birlikte var olabilirler. Bu ana fikir, bölgesel ve küresel pek çok krizin de anahtar kavramı ve maalesef bu iktidarın en tutarlı yaklaşımı, "bir arada yaşamak" ilkesini her alanda, her vechesiyle yok sayması.

Acil ve uzun vadeli çözüm önerileriniz nelerdir?

Arama kurtarmanın en acil gündem olduğu zamanlarda karşılaştığımız koordinasyonsuzluk ve hantallık maalesef, hazırlıksız olduğu için yaşanan yıkımların ardından acil, kısa ve orta vadeli adımlara da yansdı. İlk temel prensibin, yıkım olmayacak ya da en aza indirecek bir hazırlık olması gerektiği, evrensel bir ilke. Bu da hayatı örgütleyen tüm alanlara yayılan bir farkındalık ve hazırlık sürecini getiriyor. Gerçeklerin içselleştirilmesi ve tehditlerin, korku değil iş birliği ve güven duygusunu çağrıştırdığı bir zemine kavuşmak gerekir. Bu oldukça uzun vadeli ve toplumun tüm paydaşlarını kapsayan bir hedef. Tüm politikalar, sağlıklı çevrelerde ve insan onuruna yaraşır bir yaşamın koşullarını talep etmenin temel bir insan hakkı olduğu üzerine inşa edilmeli. Kapitalizme içkin olan kar odaklı bakış açısının en keskin çelişkileri mekân üretiminde kendini gösteriyor. Antikapitalist bir mücadele hattı, yaşanabilir yaşam alanlarının inşasını tüm boyutlarıyla kapsayan bir alan olarak çok önemli.

Kısa vadeli olarak da deprem bölgesinde yaşanan fiziksel koşulların acilen düzeltilmesi için şeffaf ve kapsayıcı bir iş birliği gerekiyor. Yıkımın üzerinden 40 gün geçti ama hala en temel ihtiyaçlar karşılanabilmiş değil. Tekil ve geçici destekler, yerini güçlendirici ve güven verici koşullara bırakmalı. Çocukların, kadınların, göçmenlerin ve tüm kırılgan grupların güvenliğinin garanti edilmesi gerekiyor. Tüm alanların yeniden inşası, çok ciddi ve boyutlu bir planlama sürecini gerektiriyor. Kısa vadede tamamlanacağı ilan edilen tekil yapılar, deprem sonrası yeniden inşa anlamına gelmiyor. Alelacele üretilen, belli kişi ve firmalara verilen projeler, bölgede yaşayanları dışlayan tek boyutlu derinliksiz çözümler olmaktan öteye gitmeyecektir. Yaşamı yeniden kurmak, yaşayanlarla ve uzun vadede, umut ve güven ile mümkün olabilecek.

ERDOĞAN'IN YENİLMESİ YETMEZ

1 Mayıs 2022
mitingi, İzmir

14 Mayıs'ta Erdoğan rejimine son vermek kadar seçim sonrası dönemin muhalefetinin devrimci antikapitalist kanadını inşa etmek sosyalistlerin başlıca işidir.

Seçimler yaklaşıyor. 20 yıldan fazladır ülkeyi yöneten, getirdikleri "Türk tipi başkanlık" sistemiyle baskıcı bir rejim kuran AKP-MHP ittifakı, çok daha geniş ve kalabalık kesimleri karşısına almış durumda.

Sadece baskıyla geçen yıllarda adaletsizliklerin, hukuksuzlukların ve ayrımcılıkların değil 2018'den bu yana ard arda yayılan yoksullaşma dalgalarının, yüksek enflasyon altında eriyen ücretlerin, hayat pahalılığının yarattığı öfke iktidarı sarsıyor.

Bir azınlığın toplumsal zenginliğin devasa kısmına el koyuşu, AKP iktidarının servet transferi için tüm devlet mekanizmalarını kullanışı, en alt kademedeki en üste uzanan kayırmacılık, kuralsızlıkla birleşen sömürü sorgulanıyor.

Depremler, kuraklık gibi birçok çevre felaketinin üzerine geldi. İktidarın ekonominin motor gücü olarak gördüğü ve propagandasını yaptığı inşaat hamleleri depremle yerle bir olurken buna bir de sel felaketini önlemeyen, aksine afetten felaket yaratan bir düzenin hüküm sürdüğü çıplak gözle görülür oldu.

Kadınlara ve LGBTİ+lara savaş açan, kendi yazdığı ve ilk imzacısı olduğu İstanbul Sözleşmesi'ni fesh eden, aileyi yüceltmek adına saldırgan cinsiyetçiliği ve homofobiyi kışkırtan iktidar, geri adım atmayan kadın mücadelesinin meşruiyetiyle sarsılır halde.

Kürtler, Aleviler, birçok ezilen toplumsal kesim eşitlik isti-

yor ve Erdoğan-Bahçeli ikilisinin eşitlik ve adalet getirmeyeceğini biliyor.

İktidarın inşaat kadar belirleyici gördüğü dış politik ataklar propagandası ise öfkeli bir alaycılıkla reddediliyor.

14 Mayıs seçimlerinde devrimci sosyalistlerin önceliği, en geniş kesimlerle birlikte AKP-MHP iktidarının gönderilişine katılmak, bunu mümkün kılmak için çalışmaktır.

Bunu yaparken, egemen sınıfın başka kanatlarını temsil eden Millet İttifakı karşısında işçilerin ve ezilenlerin taleplerini savunan bir alternatifin varolduğunu göstermeliyiz. Derdimiz sadece Erdoğan'ın gitmesi değildir. Onun etrafında kurulan iktidar bloku ile derinleşen sosyal sorunlara çözüm getirmek, eşitsizlikleri ortadan kaldırmak, yeni bir dönemi başlatmak istiyoruz.

Sandıkta 5 dakikalık demokraside, herkes gibi Erdoğan'ın yenilmesi için oy kullanırken, şimdi ve sandık kapandıktan sonra, egemen sınıfın içindeki kanatların ve devlet içindeki kliklerin çatışmasının dışında gelişen bir taban hareketi yaratmalıyız.

Bu hareket, AKP-MHP iktidarının tartışmasız yenilgisi, bu yenilgi sonrası kurulacak hükümet ve oluşacak güçler çatışması içinde emekçilerin yer alması, kutuplaşma politikalarının sınıf mücadelesiyle bertaraf edilmesini hedeflemeli. 15 Mayıs sabahı siyasi kriz bitmiş olmayacak. Bir yıl sonra yapılacak yerel seçimler ve başkanlık rejimine son

verilmesi başta olmak üzere çeşitli anayasal değişikliklerin uygulanması, egemen sınıf partileri arasındaki kapışmanın kolayca bitmeyeceğini gösteriyor.

Taban hareketi, kim kazanırsa kazansın, işçilerin ve ezilenlerin ağırlığını hak ettiği belirleyici yere taşıyabilir. Kim yönetirse yönetsin, devrimci sosyalistler muhalefetin en kararlı unsurları olarak onlara karşı mücadele edecektir. Seçim kampanyası buna hazırlıktır.

Ne yapacağız?

■ Bulduğumuz şehirlerde kampanya stantları açacağız. Bu stantlarda Cumhuriyet ve Millet İttifakları'nın gündeminde olmayan işçi-ezilenler taleplerini duyuracağız.

■ Sol, demokratik, özgürlükçü her türden eylem, miting ve harekete destek verip katılacağız.

■ Antikapitalist, özgürlükçü taleplerde ortaklaştığımız herkesle kol kola gireceğiz.

■ Toplantılar, forumlar ve paneller düzenleyecek, sokak afişlemeleri yapacağız.

■ Tüm bu etkinlikler içinde aşağıdan sosyalizmi savunacağız ve devrimci partinin inşasını sürdüreceğiz.

Sosyalist işçi okurları siz de bu kampanyaya katılabilirsiniz. Gazetemiz aracılığıyla bizimle irtibata geçin. Yeni bir dönemi hep beraber başlatalım.

NEDEN ERDOĞAN'A OY YOK?

- ▶ İşçi haklarına düşmanlık ediyorlar
- ▶ Kadın haklarını gasp etmek istiyorlar
- ▶ Göçmenleri pazarlık unsuru olarak kullanıyorlar
- ▶ Kürt sorununda askeri politikaları öne çıkarıyorlar, ana-dilde eğitime karşılar

- ▶ İklim krizini derinleştiren yatırımlar yapıyorlar
- ▶ Hayvan haklarını tanımayan, hayvan cinayetleri işleyenleri özendiriyorlar
- ▶ Dış politikada askeri çözümleri devreye sokuyorlar ve komşu ülkelerle sürekli bir gerilim içindeler
- ▶ Fakirden alıp zengine vermek dışında bir ekonomi politikaları yok

- ▶ Yargıyı iktidarın oyuncağı haline getirdiler, hukuk bazılarında işler bazılarında işlemez bir kuruma döndü
- ▶ Kayırmacılık, yolsuzluk, yoksulluk, yasaklar, çürüme ve mafyatik örgütlenmelerin yükselmesi bu iktidarın mantıksal sonucu oldu
- ▶ Depremin felakete dönüşmesine neden oldular.

BİR KEZ DAHA DUYURUYORUZ: HDP KAPATILAMAZ!

Newroz 2023,
Diyarbakır

“Ezen ulusun demokratlarının, sosyalistlerinin ezen ulusun demokratları ve sosyalistleri olduğunu unutmaması gerektiğini hatırlatmak istiyoruz. HDP ile kurulan ilişkinin milletvekilliği tartışmalarının ötesine geçmesi ve hem seçimden önce hem seçimlerden sonra oluşacak siyasal şekillenmede tüm ezilenlerin birlikte direniş imkanlarını geliştirmek açısından ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.”

Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'nin (DSİP) çağrısı:

Seçim tarihinin belli olması, ittifakların ortaya çıkması ve Millet İttifakı'nın adayını ilan etmesi büyük heyecan yarattı. Bu heyecan tüm toplum ve demokratik muhalefet açısından bir gerçeğin gölgede kalmasına neden oluyor: HDP'nin kapatılma davası.

HDP, meclisteki bir başka partinin ihbarcı bir şekilde topladığı dosyaları savcılığa sunması ile açılan dava sonucunda kapatılmaya çalışılıyor. HDP hakkında dosya hazırlayan bu parti, demokratik baroların, odaların, Tabipler Birliği'nin kapatılmasını isteyen, hatta kararlarını beğenmediği için Anayasa Mahkemesi'ni bile suçlayan bir parti. HDP, diğer bütün partiler gibi yasalara uygun bir şekilde kurulmuş olan, yasal çerçeve içinde adımlar atan, yöneltilen hiçbir suçlamayı geçerli kılabilecek bir pratiği olmayan, 6,5 milyona yakın oy alan, Türkiye'nin üçüncü büyük partisidir.

HDP hakkındaki kapatma davası bağımsız bir yargı faaliyeti değil, yargının siyasetin tahakkümü altında olduğunu gösteren bir süreçtir. Bu yüzden hiçbir geçerliliği bulunmayan bu dava derhal sona erdirilmelidir. HDP özgür bir şekilde seçim kampanyasını sürdürmelidir.

Bizler, parlamento seçimlerinde tüm yurttaşlarımızı HDP'ye oy vermeye çağırıyoruz.

HDP'ye oy çağrısı, Kürt halkı ile batıda Türkiye işçi sınıfının mücadelesi arasında köprüler kurmanın da bir aracıdır.

HDP'ye oy çağrısı, Türk milliyetçiliğine karşı halkların eşit koşullarda kardeşliğini savunmak için toplumun ezilenlerine yapılan bir çağrıdır.

HDP'nin kapatılması durumunda -buna tüm gücümüzle karşı çıkarken, bütün kamuoyunun tüm gücüyle karşı çıkması çağrısını yaparken- bir yandan da ne Kürt halkının ne de Türkiye'de değişim isteyenlerin çaresiz olduğunu göstermek üzere Yeşil Sol Parti'yi destekleyeceğimizi tüm kamuoyuna duyuruyoruz. Böyle bir durumda seçimlerde tüm ezilenler açısından adres Yeşil Sol Parti olmalıdır.

Burada bir çağrı daha yapmayı gerekli görüyoruz: Ezen ulusun demokratlarının, sosyalistlerinin ezen ulusun demokratları ve sosyalistleri olduğunu unutmaması gerektiğini hatırlatmak istiyoruz. HDP ile kurulan ilişkinin milletvekilliği tartışmalarının ötesine geçmesi ve hem seçimden önce hem seçimlerden sonra oluşacak siyasal şekillenmede tüm ezilenlerin birlikte direniş imkanlarını geliştirmek açısından ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.

On binlerce üyesi, onlarca belediye başkanı, eski eş Genel Başkanları, milletvekilleri, yöneticileri hapiste olan HDP ile ilişki, Kürt halkını koşulsuz desteklemek perspektifiyle sürdürülmelidir.

Bir kez daha tüm kamuoyunu HDP'nin kapatılmasına karşı ses çıkarmaya çağırıyoruz.

DSİP

GÖRÜŞ
Roni Margulies

IRAK VE AMERİKA, UKRAYNA VE RUSYA

Amerika'nın Irak saldırısının üzerinden yirmi yıl geçti. Ve yüzyılımız başladığı gibi devam ediyor: Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı Irak'ta yaşananlarla birçok açıdan aynı.

Her iki saldırı da günümüzde emperyalizmin ne anlama geldiğini iyi özetliyor.

Amerika'nın Irak'ta, Rusya'nın Ukrayna'da yaptıklarına dev bir yalan kampanyası eşlik etti.

Amerika saldırısını Irak'ta "kitle imha silahları" olduğu iddiasına dayandırıyordu. Birleşmiş Milletler görevlisi Hans Blix ve ekibi bir yıl boyunca Irak'ta bu silahları aradı, bulamadı. İşgalden sonra Amerikan görevlileri de tek bir silahın varlığını kanıtlayamadı. Hayalî silahlara ek olarak, Amerika Irak halkını diktatör Saddam'dan kurtaracağını, özgürleştireceğini iddia ediyordu.

Rusya, saldırısını Ukrayna'daki "faşist rejimi temizleme" amacına dayandırdı. Ne ilginçtir ki, faşistlerin elinde olduğu iddia edilen memleketin cumhurbaşkanı Yahudi! Dahası, bir önceki başbakanın döneminde Ukrayna hem başbakanı hem cumhurbaşkanı Yahudi olan dünyadaki sadece iki ülkeden biriydi!

Ders 1: Büyük emperyalist ülkeler bir yere saldırdığı zaman, söylediklerine inanmamak gerekir.

Amerika'nın Irak halkını "özgürleştirmesinin" maliyeti ne oldu? Doğrudan şiddet sonucu yaklaşık 300.000 Iraklı'nın öldüğü tahmin ediliyor. Ama savaş ve işgalin tüm etkileri hesaba katıldığında toplam ölü sayısı bir milyon civarında.

Ayrıca, yaklaşık üç milyon kişinin ülke içinde göç etmek zorunda kaldığı tahmin ediliyor. Yani nüfusun onda biri yerinden yurdundan olmuş.

Rusya'nın Ukrayna'yı "faşistlerden temizleme girişiminin" maliyeti ne oldu? Savaş tüm barbarlığıyla devam ettiği için rakam bulmak zor, ama iki tarafta da on binlerce asker ve sivil öldüğü çok açık. Rusya, yeni askere alınmış, eğitimsiz askerleri cepheye sürdüğü için kayıplarının özellikle yüksek olduğu tahmin ediliyor.

Ayrıca, yaklaşık 8 milyon Ukraynalının ülke dışına kaçmak zorunda kaldığı, bir o kadarının da ülke içinde göç ettiği tahmin ediliyor. Yani nüfusun dörtte biri evini barkını terk etmiş durumda.

Ders 2: Büyük emperyalist ülkeler bir yere saldırdığı zaman, sonuç halk için yıkım, felaket ve ölüm oluyor.

Amerika'nın Irak'ta, Rusya'nın Ukrayna'da pek bir ekonomik çıkarı yok. (Amerika çoktandır Ortadoğu petrollerine muhtaç değil). Her ikisi de sadece ekonomik nedenlerle değil, dostu düşmana gövde gösterisi yapmak, dünya hegemonyası mücadelesinde avantaj kazanmak (veya avantaj kaybını engellemek) için savaşa girdi.

Ders 3: Emperyalist ülkeler arasındaki ekonomik ve jeopolitik hegemonya mücadelesinde taraf olunmaz. Tutulacak tek taraf saldırıya uğrayan ülkenin halkıdır.

MARX İŞÇİ SINIFINI NASIL KEŞFETTİ? (II)

Marx, işçi hareketinden ders almak zorundaydı. Önemli bir olay, Haziran 1844'te Almanya'da yaşandı. Silezya bölgesinde dokumacıların isyanı çıktı. Bu isyanda işçiler, ücretlerinin düşürülmesine neden olan makineleri parçaladılar. Tekstil tüccarlarının merkezlerinden birine doğru yürüyüşe geçen 3.000 kişilik silahsız işçileri durdurmak için askerler çağrıldı; 11 işçi vurularak öldürüldü, 24 işçi ağır şekilde yaralandı. Başlangıçta işçiler direndi ve askerleri kovaladı, ancak ertesi gün üzerlerine piyade, topçu ve süvari birlikleri gönderilince yenildiler.

Marx'ın eski radikal arkadaşlarından Arnold Ruge, işten çıkarılmalarla ilgili bir makale yayınladı ve "zayıf dokumacılarla başa çıkmak için yalnızca birkaç askere ihtiyaç olduğunu" yazdı. Marx ise tam tersine, demokrasi hareketinin güçsüzlüğüne kıyasla Alman işçilerinin teorik ilerlemeleri ve militanlıklarından bahsederek, işçilerin direnişini övdü.

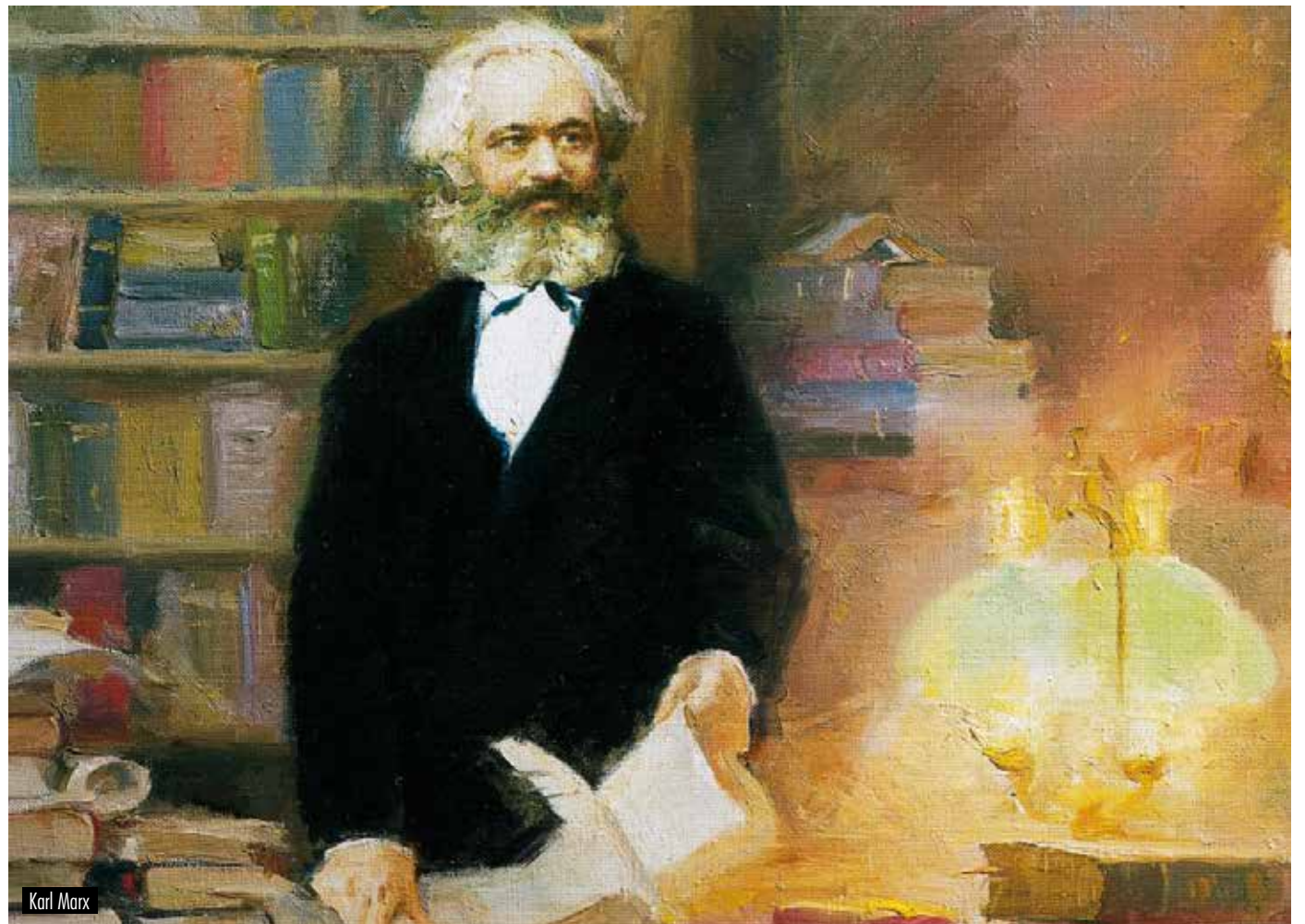
İlk kez işçilerin kendi eylemlerine vurgu yaparak şunları söyledi: "Sadece sosyalizm felsefi bir insanın içinde düşüncelerine karşılık gelecek eylemi bulabileceği bir şeydir; bu nedenle proletarya özgürlüğünün etkin unsurunu ancak sosyalizmde bulur..."

Şimdiye kadar Marx kendini bir komünist olarak tanımlıyordu ve işçi hareketini keşfetmekle uğraşıyordu. Onun 1844 Ekonomik ve Felsefi El Yazmaları, Marx'ın eski yaklaşımlarıyla yeni fikirlerinin kaynaşmış unsurlarını içerir: "Özel mülkiyet fikrinin yerini almak için komünist fikirler yeterlidir, ancak gerçekte özel mülkiyetin yerini almak için gerçek komünist faaliyetler gerekiyor. Fransız sosyalist işçileri bir araya geldiklerinde, insanların kardeşliği boş bir söz değil, bir gerçekliktir ve insanın asaleti, onların emekle yıpranmış bedenlerinden üzerimize parlar."

İşçiler hala mağdur olarak görülüyordu, ancak aynı zamanda da yoksunluklarına karşı mücadele etmeye yönlendirilen gruplardı.

Engels'in katkısı

İşçi mücadelelerine verdiği desteğin yanı sıra, ikinci önemli faktör, Marx'ın Ağustos 1844'ten itibaren Engels ile olan dostlu-

Karl Marx

ğuydu. Engels, tekstil üreticisi babasının Peter Ermen firmasıyla ortaklığa girdiği Manchester'daki fabrikalardan kısa bir süre önce dönmüştü.

Engels, Marx gibi, Hegel ve demokrasi hareketini iyi tanıyordu, ancak daha çok endüstriyel kapitalizmin gerçekliğiyle ilgiliydi. Manchester'da bulunduğu süre boyunca "Chartist"lerin toplantılarına katıldı ve bölge liderlerinden biri olan James Leach ile yakınlaştı. Onun aracılığıyla da Engels, satışı on binlerce olan en yüksek tirajlı işçi gazetesi Northern Star'ın arkasındaki itici güç George Julian Harney ile tanıştı. Ayrıca radikal Alman göçmenlerin oluşturduğu gizli bir topluluk olan "League of the Just" üyeleriyle tanışmak için Londra'ya da gitti.

Kurtarıcılara ihtiyaç yok

Marx-Engels ortaklığının ilk ürünü olan

Kutsal Aile, tam da işçilere karşı kibirli tavırlarıyla bilinen eski felsefi düşünceleri hedef aldı: "Eleştirel Eleştiriye [yani Genç Hegelcilerin çalışmasına] göre, tüm kötülük işçilerin 'düşüncesinde' yatmaktadır. Ancak, örneğin Manchester ya da Lyon'daki atölyelerde çalışan çok sayıda komünist işçi, 'saf düşüncenin' patronlarıyla olan ilişkilerini ve pratik aşağılamalarını açıklayabileceğine inanmıyorlar."

Başka bir deyişle: "proletarya kendini özgürleştirebilir ve özgürleştirmelidir". Bu aşamada Marx, Parisli otoritelerin diktatini çekiyordu. Kutsal Aile basılmadan önce Marx, Fransa'dan sürülmüş ve Brüksel'e taşınmıştı. Burada iki devrimci, el yazması bir eser ortaya çıkardılar; "Alman İdeolojisi". Eser, işçilerin gerçek mücadelesine bağlı bir komünizm vizyonu sunuyordu: "Toplumdan dışlanan, diğer tüm sınıflara karşı en kararlı düşmanlığa zor-

lanan bir sınıf ortaya çıkıyor; toplumun çoğunluğunu oluşturan bir sınıf ve temel bir devrimin gerekliliği bilincinin, komünist bilincin yeşerdiği bir sınıf."

Bu bilincin, "elbette, bu sınıfın durumunun düşünce yoluyla diğer sınıflar arasında da ortaya çıkabileceğini" ekliyor. Brüksel'deyken, Marx tam da bu bakış açısını benimseyecek ve Komünist Yazışma Komitesini, işçilerin kendi özgürleşmesi ilkesini somutlaştırarak inşa edeceği sonraki birkaç siyasi örgütün embriyonik biçimini oluşturacaktı.

Bu ilke o kadar merkeziydi ki, iki devrimcinin yirmi yıl sonra kurulmasına yardım edeceği Uluslararası Emekçiler Birliği tüzüğünün başına şöyle yazmıştı: "İşçi sınıfının kurtuluşu, işçi sınıfının kendi eseri olacaktır."

Socialist Worker'dan Çeviren: TN

FABRİKALARDAN MÜCADELE HABERLERİ

Mata Otomotiv

İstanbul Tuzla'daki Mata Otomotiv'de yüzde 25 ek zam talebiyle iş bırakan işçilerin direnişi sürüyor. 27 Şubat'ta direnişe başlayan işçiler, talepleri karşısına kadar mücadelelerinde kararlı olduklarını ifade ediyor.

MKS Transformatör

Kocaeli'nin Çayırova ilçesinde bulunan MKS Transformatör'de 2012 yılında Birleşik Metal-İş'te örgütlenerek sendikalaşan işçiler bir süre sonra patronun baskıyla sendikadan istifa ettirmişti. Tekrar 2018'de Birleşik Metal-İş'e üye olan işçiler bu defa da patron baskısıyla Özçelik-İş'e üye yapılmış, yıllar süren mahkemenin ardından kesinleşmiş yetkinin gelmesiyle Birleşik Metal-İş'e tekrar üye olmuştu. Bunun üzerine 30 işçi işten atıldı. 14 Şubat'ta direnişe başlayan, 28 Şubat'ta ise yasal olarak grev sürecine giren işçiler direnişlerini sürdürüyor.

Satera Elektronik

Cengiz ve Kolin ortaklığıyla iki yıl önce kurulan, elektrik sayaçları üreten İstanbul'daki Satera Elektronik'te işçilerin sendika hakkı için başlattıkları direniş sürüyor. İşçilerin üye olduğu Birleşik Metal-İş'in yetki tespitinin işverene ulaşmasının ardından patron 8 işçiyi işten çıkardı. Atılan işçilerin fabrika önündeki bekleyişi sürüyor, Birleşik Metal-İş ise yaptığı açıklamada Satera yönetimini işçilerin sendika hakkını tanımaya, sözleşme masasına oturmaya çağırıyor.

Barutçu tekstil

Bursa Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan Barutçu Tekstil'de sendikalaştıkları için işten atılan Öz İplik-İş üyesi 9 kadın işçinin fabrika önünde başlattığı direniş devam ediyor. İçerideki baskılara karşı ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için sendikalaşan kadınlar, "Daha iyi şartlarda insanca yaşayabilmek için direniyoruz. Suç işlemedik bizi sendikaya üye olduğumuz için işten çıkarırlar suç işliyoruz" diyor.

Kartonsan

Toplu iş sözleşmesinde anlaşma sağlanamaması üzerine Kocaeli'deki Kartonsan'da başlatılan grev 83 günü geride bıraktı. Grevin 77. gününde patronla yapılan görüşmelerden bir sonuç çıkmaması üzerine Selülöz-İş sendikasına üye işçiler, talepleri kabul edilene kadar mücadeleyi sürdüreceklerini belirtti.

Atışkan alçı

Eskişehir'de bulunan Kristal-İş'in örgütlü olduğu Atışkan Alçı fabrikasında toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşmaya varılamaması nedeniyle 16 Haziran 2022'de başlatılan grev devam ediyor. Patronun grevi kırmak için her yolu denediğini belirten işçiler, mücadeleyi sürdürmekte kararlı olduklarını söylüyor.

GENEL-İŞ SENDİKASI SENDİKAL DEMOKRASİ İLKESİNİ ÇİĞNİYOR

ÇAĞLA OFLAS

Belediye işçilerinin örgütlendiği Genel-İş Sendikası Genel Merkezi, işçilerin iradesini çiğneyen yeni bir hamle yaptı. İstanbul 1. No.lu Şube olağan genel kurulda seçilen Nazan Gevher Ay ve ekibini tasfiye etmek için Kartal Belediyesi'ni 1. No.lu Şube'den ayırdı. Buraya genel merkez tarafından kayyum atandı. Sendika Genel Merkezinin; aidatlarının azaltılması, sendika yönetiminin ortalama işçi maaşı olması, ek protokol ve toplu sözleşmenin her aşamasında tabandaki işçilerin karar alma süreçlerini garantileyen mekanizmaların kurulması talepleriyle seçilmiş yönetime yönelik adımını sendikal demokrasiye yönelik bir müdahale olarak değerlendirilmek gerekir.

Enflasyonun üç haneli rakamlara ulaştığı koşullarda yüzde 30 zamlı skandal sözleşmeye imza atan Memur Sen yönetimi, ya da 2019'da TİS sürecinde yüzde 15 zam talebiyle oturduğu masadan yüzde 8'e imza atıp, "uzasa işi karıştıracamız" sözleriyle kalkan, Türk İş Başkanı gibi neredeyse işçi örgütü olmaksızın çıkmış, iktidarın bir uzantısı haline dönüşmüş sağ sendikal bürokrasideki çürümeye ilişkin pek çok olaya tanık olduk. Genel İş Sendikası'nda birkaç yıldır yaşananlar, iktidar dışında yer alan sendikal bürokrasinin de mevcut çürümeye ve yozlaşmadan payını aldığı göstermekte.

2.300 işçinin çalıştığı Kadıköy Belediyesi'nde gerçekleştirilen grev sendika yönetimi tarafından sona erdirildi. Yüzde 8'lik sözleşmeyi imzalayan şube yönetimi işçilerin

ek protokol talebini görmezden geldi. İş yeri temsilcilerini görevden aldılar. İşçiler yüzde 20'lik sefalet zammına mahkûm edilmiş durumda. Yaşananlar Kadıköy ve Kartal Belediyesi'nden ibaret değil. Belediye işçileri, sınıfının diğer kesimleri gibi enflasyon karşısında eriyen ücretlerini artırmak için mücadele ettikleri her aşamada sendika yönetimlerini karşısında buldu. İzmir Çiğli, Ankara Canpaş belediyelerinde sendika yönetimi, işçilerin ifade ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan, seçilmiş temsilcilerini görevden alan bir dizi anti demokratik uygulamaya imza attı.

İstanbul 1.no.lu şubede yaşanan olağan genel kurul seçim sonuçları, işçilerin sermaye ve iktidarın dışında sefalet koşullarına imza atan sendikal bürokrasiye de öfkeli olduğunu gösterdi. Aşağıdan örgütlenen işçiler ilk fırsatta, yozlaşmış sendika yönetimini değiştirerek, kendi temsilcilerini seçtiler.

Sendikal bürokrasinin kaynağının kapitalist üretim ilişkileri olduğunu unutmamakla birlikte, sendikal demokrasi ilkesi, mücadelenin her aşamasında göz ardı edilemez temel bir ilke olmak zorunda.20 yıllık AKP iktidarının son birkaç yılında işçi hareketinde gözle görünür ilerlemeler kaydedildi. Özellikle 2015

Nisan ayında başlayan metal işçilerinin mücadelesi ve 2022 Ocak ve şubat aylarında özel sektör işçilerinin ücret mücadelesinin yarattığı fırtınalı havanın işçi sınıfının geniş örgütlü kesimleriyle birleşip, genel bir kasırgaya dönüşmemesinde sendikal bürokrasinin de önemli payı var.

AKP ve MHP koalisyonunun deprem ve sonrasında vurdumduymazlığının emekçi kitlelerde yarattığı öfkenin iktidarın sonunu getireceği konusunda hemen herkes hem fikir. Ancak, depremin ekonomiyi bindirdiği devasa yük, yüksek cari açık ve döviz ihtiyacı göz önüne alındığında, seçimler sonrasında işçi sınıfını "kemer sıkma" anlamına gelen, yeni bir istikrar programı beklemekte. Zaten derin bir sefalet içinde yaşayan emekçi kitlelerin deprem sonrasında sabırlarının iyice tükendiği koşullarda, olası Millet İttifakı iktidarının "enkaz devraldık" söylemleriyle katlanılmasını istedikleri koşulların değişmesi, işçi sınıfının eylemlilik ve örgütlenme kapasitesinin gelişmesiyle yakından alakalı. Kadıköy ve Kartal Belediyesi işçilerinin sendikal demokrasi mücadelesi, sınıf mücadelesini ileri çeken, yeni bir sendikal odak inşası açısından son derece önemli.

MÜCADELENİN İÇİNDEN Faruk Sevim

İKTİDARDAN HESAP SORMANIN EN GARANTİLİ YOLU, KİTLESEL EYLEMLERDİR

Yunanistan'da çoğunluğu öğrenci 57 kişinin ölümüne yol açan tren faciasının ardından işçi sınıfı hesap sormak için büyük eylemler düzenledi.

28 Şubat'ta meydana gelen olaydan sonra, işçi ve kamu çalışanları sendikaları sürekli grevler yapmaya başladı, sorumluların istifasını, özelleştirmelerin geri alınmasını ve sistemde kalıcı olarak iyileştirmeler yapılmasını talep etti. Sonuçta Ulaştırma Bakanı istifa etti.

İşçiler bakanın istifasını yeterli bulmuyorlar, eylemlerine devam ediyorlar. Özellikle özelleştirme sonucu işletmeyi

yönetmeye başlayan İtalyan firmanın güvenlik konusunda somut adımlar atmasını talep ediyorlar.

Türkiye'de de demiryolu faciaları oluyor, ama bir istifa bile olmuyor

Türkiye'de Demiryollarının, TCDD'nin özelleştirilmesi konusunda AKP hükümeti epeyce yol aldı. 2013 yılında çıkarılan bir kanun ile TCDD bölünerek şirketler topluluğu haline getirildi, amaç parça parça satmaktı. Personel sayısı yüzde 70 azaltıldı, 10 yıl önce 46 bin olan personel sayısı 13 bine indirildi. İktidar TCDD'nin özelleştirilmesi konusunu sürekli gündemde tutuyor.

TCDD'nin gündemimize gelmesinin diğer sebebi de sürekli olan kazalar. Son 20 yılda pek çok kaza yaşandı, en az 94 kişi öldü, yüzlerce kişi yaralandı. Bunların en önemli ikisi halen hafızlarımızdadır. Birisi Pamukova'da olması gerekenden daha hızlı gitmesi talimatı verilen ve bu nedenle raydan çıkan "hızlı" trenin devrilmesi

sonucu 41 kişinin ölmesi. Diğeri ise Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde, yolcu treninin devrilmesi sonucu 25 kişinin hayatını kaybetmesi.

Pamukova faciasından sonra iki tren makinistine 1'er yıl hapis cezası verildi. Çorlu faciası davası ise devam ediyor, davada tutuklu sanık yok. Ancak siyasetçiler ve üst düzey bürokratlar bu facialarla ilgili hiçbir ceza almadılar, üstelik istifa bile etmediler.

Yunanistan'da bakanın istifasına kadar giden ve halen devam eden hesap sorma süreci, işçilerin eylemleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Türkiye'de de yapılması gereken bu: kitlesel eylemler. Bu eylemler ölümlerin sorumlusu olan iktidarlardan ezilenlerin hesap sorması için en önemli araçtır.

İktidarın kurduğu korku rejimi ve emek örgütlerinin yöneticilerinin sağcılığı, işçileri ve ezilenleri eylemsizliğe sürüklüyor. Buna karşı mücadele etmeliyiz.

PARİS KOMÜNÜ, LEO FRANKEL VE ENTERNASYONALİZM

MELİKE KARAOSMANOĞLU

Paris halkı işçisi, emekçisi, kadınları, sosyalistleri, anarşistleri, tüm ötekileriyle birleşerek 18 Mart 1871'de hayal ettiği özgürlük ve eşitlik toplumunun küçük bir modelini yaratmak için şehrin yönetimini üstlendi ve Paris Komünü'nü kurdu.

Paris komünü bir ütopyanın kapısını aralamaktı, ege-men sınıfın çaldığı hayatları geri almaktı. Anarşist çoğ-rufyacı Élisée Reclus'un tanımıyla:

"Doğum, ünvan ve varlık yoluyla efendi olmayan ve kö-ken, toplumsal sınıf ve maaş aracılığıyla köle olmayan yeni bir toplum. "Komün" ifadesi her yerde, yeni insan-lığa işaret eden, özgür ve eşit ortaklığı icat eden, eski sınıfların varlığından habersiz, dünyanın bir ucundan öbür ucuna barış içinde birbirine yardım etmek anlamı-na geliyordu -en geniş anlamıyla." Halk 72 gün boyunca demokratik ilkelerle işleyen kendi öz yönetimini sağla-yarak, toplumsal kurtuluş mücadelesini tarihe kaydetti. İşçi sınıfının kendi devletini kurmasından heyecan du-yan Marx arkadaşı Kugelman'a yazdığı mektuba şu sa-tırı eklemiştir: "Tarihte buna benzer bir büyüklük örneği görülmemiştir."

1870 yılında III. Napolyon tarafından başlatılan Fran-sa-Prusya savaşı Fransızların ağır kayıplarıyla aylarca devam etti ve Prusya Paris'i kuşatma altına aldı. Bu ku-şatma esnasında Paris halkı açlık ve sefaletle mücadele etmek zorunda bırakıldı. III. Napolyon'un esir düşmesi, kralın savaş politikalarını destekleyenlerin kentten kaç-masına neden oldu. Ordu dağıldı ve iktidar boşluğu be-ra-berinde kaos getirdi. Prusyalıların Paris'i işgal etmesiyle birlikte halk kendi kaderini tayin etmekten başka bir ç-a-resi olmadığını anladı ve aylardır çekilen sefaletin öfkesi işgal karşıtı yurtsever direnişe dönüştü. Bu noktada işçi sınıfı temsilcilerinin, devrimci sol grupların ve anarşist-lerin etkisiyle yurtseverlik halinin hızla radikal ve enter-nasyonalist nitelik kazandığını söyleyebiliriz. Komünde üst düzey görev üstlenenler tanınmış kişiler değil, halkın içindenlerdi. Bu nitelik Komünü güçlü kalmıştı. Enzo Tra-verso "Paris Komünü Neden 150 Yıl Sonra Bile Yankılanı-yor?" isimli makalesinde:

"Devrimci yurtseverliğin bir ifadesi olarak doğan Komün "Her şehrin bir işin ucundan tutan yabancılara vatan-daşlık hakkı tanımaya izin vermesi gerektiğini" bildirdi ve Fransa'nın başkentinde yaşayan binlerce göçmen, sürgün ve sığınmacının bütünleştiği "evrensel Cumhuri-yet" in ilkelerine somut bir anlam kattı. Arşive kayıtlı 1725 yabancı Komün Üyesi birçok durumda önemli sorumlu-luklar aldılar: Komün ordusunun üçte ikisi önemli Po-lonyalı kumandanlar ve İtalyan lejyonunu içeren Ulusal Muhafızlar tarafından yönetiliyordu." Ve göçmen Yahudi devrimci Leo Frankel de komünün unutulmaz isimlerin-den birisiydi.

Paris Komününün Yahudi Bakanı Leo Frankel

Leo Frankel 28 Şubat 1844'te Macaristan'ın Obuda ken-tinde Almanca konuşan Aşkenaz Yahudisi bir ailede dünyaya geldi. Baba Albert Frankel Obuda tershanesin-de doktoru. Fransız tarihçi ve işçi hareketleri araştırma-cısı Julien Chuzeville'nin Leo Frankel hakkında kaleme aldığı biyografiye göre:

"Leo Yahudi işçilerin yoğun olduğu bir mahallede büyü-müştü. İşçi mahallesinde yaşamak belki de zanaatkar yönünü keşfetmesine olanak tanımıştı. Bu sayede hangi ülkeye giderse gitsin kendisini geçindirecek işler bulabil-mişti."

Aile oğullarının zanaat öğrenmesini, kuyumcu olmasını istiyordu. Leo da uydu bu plana. 1860'ların başında Vi-yana'ya ve ardından Almanya'ya gitti. Sosyalist teorilerle tanıştığı yer kuşkusuz Münih'ti. Burada filozof aktivist Ferdinand Lassalle'in fikirlerine kendini kaptırmış, işçi örgütlenmelerinin parçası olmaya başlamıştır.

1864'te Londra'da kurulan Birinci Enternasyonal'in bir üyesi olan Frankel, biri Macar diğeri Danimarkalı iki ar-kadaşı ile birlikte örgütün Almanca konuşulan bölümü-nü Paris'te kurdu. İsviçre, Almanya ve Birleşik Krallık'ta bulunan aktivistlerle temas sağlayan Frankel örgütün aktif bir üyesi olmuştu. Karl Marx ile yakın teması da bu çalışmaların neticesinde gelişti.

Tarihçi Julien Chuzeville'ye dönersek: "Frankel Fran-sa'da Kapital'i ilk okuyanlardan birisiydi. O dönem sınırlı sayıda basılan Kapital, henüz Fransızcaya çevrilmediği için yalnızca Almanca olarak mevcuttu. Frankel, Paul Lafargue'ye sık sık gider ve Karl'ın kızı Laura Marx aracılı-lığıyla bir Kapital cildi edinirmiş. Bu nedenle Enternasyo-nal'in kolektivist-devrimci akımının bir parçası olmuştur Leo Frankel. Her ne kadar Frankel ve Marx'ın ne zaman yazışmaya başladığını tam olarak bilemesek de Paris Ko-mününün başlangıcına denk gelen bir yazışma arşivler-de mevcuttur."

1870'in başlarında siyasi faaliyetleri ve Enternasyonal üyesi olması nedeniyle Paris'te tutuklanmıştı Leo Fran-

kel. Müesses nizam Enternasyonal üyelerini mevcut düzeni bozmaya çalışan, gizli işler çeviren "tehlikeli" şahıslar olarak görüyordu. III. Napolyon'un Prusya birlik-leri tarafından Sedan'da ele geçirilmesinden ve yeniden Cumhuriyet ilan edildikten 1 gün sonra 5 Eylül'de Leo Frankel serbest bırakıldı.

Savaş devam ederken sorumluları çok ağır eleştiriyordu ve Prusya'nın Paris'i işgal etmesiyle birlikte şehri savun-mak için Ulusal Muhafızlara katıldı. Kent savunmasında ön saflardaydı. Komün Paris Belediye binasına kızıl bay-rağı asıp şehrin yönetimini el geçirdiğinde hiçbir milli-yet ayrımı yapmadı ve açıkça işçi sınıfının uluslararası birliğini savundu. Dahası da oldu. Çalışma bakanı olarak aslında Parisli olmayan göçmen bir Yahudi'yi, Leo Fran-ke'l'i seçmişti Komün. Karl Marx, "Fransa'da İç Savaş" adlı metninde, Komünün bir yabancı işçiyi bakan olarak seçmesiyle övünür; çünkü bu örnek alınması gereken güçlü bir enternasyonalist eylemdir.

Çalışma bakanı Leo Frankel ilk olarak iş gücünü işyeri sahiplerinin sömürsünden kurtarmak için adımlar attı. Çalışma komisyonu Komünün Kadınlar Birliğine bağlan-mıştı. Frankel'in şu sözleri tarihe geçmişti:

"Kadın erkek eşitliğine karşı yapılan tüm itirazlar, siyah ırkın kurtuluşuna karşı yapılan itirazlarla aynı türdendir. İnsan ırkının yarısının yetersiz olduğunu iddia ederek erkekler, kadının koruyucusu gibi görünmekle böbürleniyor. Bu iğrenç bir iki yüzlülük! Ayrıcalık engellerini kaldırdın da neler olduğunu hep birlikte görelim!"

25 Mayıs'ta, Komünün Adolphe Thiers hükümetinin em-rindeki Versailles birlikleri tarafından bastırıldığı "kanlı hafta" sırasında, Rue du Faubourg-Saint-Antoine'daki barikatta ciddi şekilde yaralandı Leo Frankel. Hayatta kalmasını kadın komünar Elisabeth Dmitrieff'e borçlu-dur.

Eşitlik için kurulan Komün ne acı ki müesses nizamın emir erleri tarafından kuruluşundan 72 gün sonra kanlı bir şekilde dağıtıldı. Yaklaşık 20 bin Komün üyesi öldür-üldü, 38 bini tutuklandı ve 7 binden fazlası sınır dışı edildi.

Leo Frankel İsviçre'ye kaçmayı başararak ölümden kur-tulmuştur. Komünün bastırılmasından yıllar sonra tek-rar Paris'e dönmüş ve 1896 yılında bir zamanlar ütopyanın kapısının aralandığı, gökyüzünün fethedildiği o şehirde hayata gözlerini yummuştur.

1871 Paris Komünü sırasında ve sonrasında, Fransa'da, Avusturya-Macaristan'da, Almanya'da ve hatta Birleşik Krallık'ta işçi haklarının boyun eğmez bir savunucusu olan Leo Frankel'in adı doğduğu ülke Macaristan'da bir sokağa verilmiştir. 90'lı yıllarda başlatılan ve sağcı Vik-tor Orbán'ın partisi Fidesz'in 2010'da iktidar olmasıyla yaygınlaştırılan "komünist figürlerden arındırma" poli-tikasına rağmen sokak ahalisinin başka isim istemiyoruz çıkışıyla Leo Frankel sokağı günümüzde hâlâ korunmak-tadır.

*Bu yazı 18 Mart 2023'te Avalermoz sitesinde yayınlanmıştır.

SIĞINMACI HAKLARI PLATFORMU BASIN TOPLANTISI: SIĞINMACILARI HEDEF ALAN AYRIMCI VE IRKÇI SİYASETİ MAHKÛM EDELİM

Siğınmacı Hakları Platformu basın toplantısı,
21 Mart 2023 İstanbul

Siğınmacı Hakları Platformu, “21 Mart Dünya Irkçılıkla Mücadele günü, deprem sonrası durum ve yaklaşan seçimler” konulu İstanbul’da bir basın toplantısı düzenledi. Toplantının açılışını Platform sözcülerinden Bekir Berat Özipek yaptı. Basın açıklamasında Türkçe metni Yıldız Önen, Arapça metni Taha El Gazi okudu.

Konuşmacılar tarafından da dile getirilen siğınmacılara yönelik ırkçı uygulamalar, siğınmacıların bu konulardaki izlenimleri, tespit ve öneriler özetle şöyle:

Suriyeliler depremle birlikte artan bir ayrımcılığa maruz kaldı. Enkaz altında birlikte kaldıklarını, birlikte birbirlerini kurtarmaya çalıştıklarını, ama dışardan gelen yardım ekipleri ile birlikte ayrımcılığa maruz kaldıklarını söylediler.

Suriyeliler hala deprem sonrası travmayı atlattığı değil. Enkaz altında çıkarılmamış cenazeleri var, hala hasarlı binalarda oturmak zorunda kalıyorlar, çünkü uygun çadırlar temin edilemiyor.

Suriyeliler artık giderek ya Avrupa’ya

ya da Suriye’ye gitme konusunda karar verecekler. Özellikle Ramazan ayı sonrasında geri dönüşlerde bir patlama yaşanabilir.

Deprem sonrası 55 bin Suriyeli Suriye’ye döndü. Bu sayı giderek artacak.

Deprem bize ders olmalıydı, ama olmadı. İlk anda herkes birbirine destek olmaya çalıştı, ama sonra Suriyelilere dönük ırkçılık giderek arttı.

Siğınmacılar için depremden önce iş, kazanç sorunu vardı, şimdi daha da arttı, artık iş bulmak için Suriyeliler başka kentlere kaçak da olsa gitmek zorunda kalıyorlar, ama o zaman da sağlık hizmetine ulaşamıyorlar. İnsanlar ekmek parası kazanmak zorunda. Bu konuda acilen yasal düzenleme yapılmalı.

Deprem sonrası yaşamsal ihtiyaçların eşit olarak sağlanması gerekirken, ayrımcılık yapıldığını görüyoruz. Bunun yapılmaması başta yöneticilerin sorumluluğudur. Irkçı politikaları üretenlerden bunun hesabı sorulmalıdır.

Mültecilik hakkı verilmesi, sorunlara en kalıcı çözüm olacaktır. Bunu iktidardan talep etmeliyiz. Siğınma hak-

kının tam olarak işletilmesi gerekir, geri kabul anlaşmaları bunun ihlali yol açıyor, iptal edilmelidir. Geri gönderme yasağının ihlal edilmesi bir suçtur.

Siğınmacılara yönelik suçlarda cezasızlık çok büyük bir sorun. Cezasızlıkla mücadele etmeliyiz. Bütün sorunlarımızı hak temelli çözmeliyiz.

Siğınmacılara yönelik ayrımcılığı herkesin fark etmesi kolay olmayabilir. Geçmişte siyahlara yönelik ırkçılığı, ayrımcılığı şimdi kolayca kınayabiliyoruz. Bugün de ırkçılığı, ayrımcılığı görmemizi engelleyen pek çok ön yargı var.

Adaletin de demokrasinin de gerçek turnusol testi en alttakilere, sesi duyulmayanlara olan yaklaşımımızdır. Adil ve demokrat olup olmadığımızı onlara yönelik tavrımız belirler. Güneşli havalarda herkes demokrasiden bahsedebilir. Ama esas olan en dezavantajlılar söz konusu olduğunda ne yaptığımız neler söylediğimizdir.

Adalet, barış, demokrasi diyen insanların güçlerini daha fazla birleştirmesi gerekir.

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Sosyalist İşçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler:

AŞAĞIDAN SOSYALİZM

► Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

REFORM DEĞİL DEVRİM

► İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

KADINLARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olmaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

INTERNASYONALİZM

► Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde sosyalizme doğru ilerleyebilir.

IRKÇILIĞA DURDE!

► Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. Irkçılık tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİQ+LARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► LGBTİ+’ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin en önünde yer alırlar.

SAVAŞA HAYIR!

► Bizler tüm savaşlara karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

HALKLARIN EŞİT KOŞULLARDA KARDEŞLİĞİ

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İKLİM KRİZİ KAPİTALİZMİN ÜRÜNÜDÜR

► Hem iklim değişikimini durdurmak hem de nükleer, kömür, petrol, gaz gibi tehlikeli ve kirlili enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek, işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

STALİNİZM SOL DEĞİLDİR

► SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürüsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolayısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

DEVİRİMCİ PARTİ

► Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

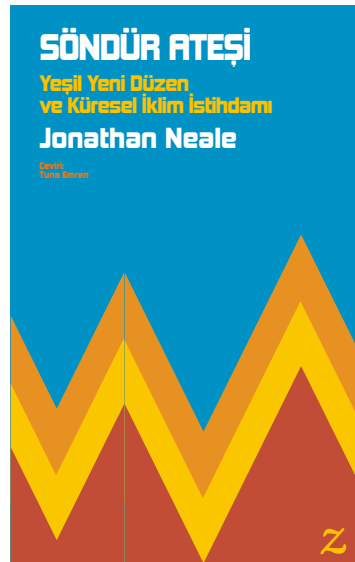
► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi’ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!

Z YAYINLARI
GAZETE
DAĞITIMCIMIZDAN
İSTEYİN

İKLİM MÜCADELESİ ERTELENEMEZ

ABD'de de COP27 protestosu, 2022

TUNA EMREN

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin, (IPCC) Altıncı Değerlendirme Dönüşümü kapsamında sunulan sentez raporu, ısınmanın 2C'yi geçeceğini söylüyor. Rapor, erken ölümlerden göçlere, çölleşmeden gıda ve su krizlerine dek tüm insani krizlerin de şiddetlendiğini açığa serdi: "Tarihsel olarak iklim değişikliğine en az katkıda bulunmuş olan hassas topluluklar orantısız bir şekilde etkileniyor. Yaklaşık 3,3-3,6 milyar insan iklim değişikliğine karşı yüksek derecede kırılgan bir yaşam sürüyor."

"Sıcaklıklar arttıkça ekosistemler zarar görüyor, karada ve okyanusta türlerin toplu ölümlerine neden oluyor. Bazı ekosistemler, buzulların geri çekilmesi ve arktik permafrostun çözülmesi gibi etkilerin neden olduğu geri dönüşü olmayan bir noktaya yaklaştı."

İklim krizi tüm krizleri daha da büyüttü, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve tüm sosyal eşitsizlikleri günden güne derinleştirdi.

Emisyon azaltımına yönelik politikalarını erteleyen siyasi iktidarlar yüzünden, ısınmayı 'aşılması gereken kırmızı çizgi' olarak belirlenmiş 1,5C'de sınırlama şansımızı da kaybettik. Hatta 2C'de tutabileceğimizin bile bir garantisi yok. 2020 sonuna kadar uygulanan politikaların 2030 yılı hedeflerinin çok üzerinde küresel emisyonlarına yol açacağını işaret eden raporda şöyle deniyor; "Böyle gidersek, 2100 yılına kadar 3,2C'lik bir küresel ısınma ile karşı karşıya kalabiliriz."

Yıkıcı ve geri döndürülemez

İklim krizini durdurmak istemiyorlar. İstediklerini söylüyor, göstermelik adımlar atıyor, iklim zirvelerini dahi boşa harcıyor, bu esnada krizi büyüten politikalarını sürdürüyorlar.

Emisyonlar azalmadı; artıyor. Bu krizi, kapitalist piyasa kurallarına diz çökmeye son vermeden sonlandırmak mümkün olsaydı herhalde çoktan o yola girmiş, emisyon yoğunluğunun azalmaya başladığına ya da en azından aynı seviyede sabitlendiğine tanıklık etmiş olurduk.

Neoliberallerin dayattığı 'piyasaya itaat' kuralını biraz sorgulamış olan herkesin bildiği üzere, kanla beslenen bu sistem sürdükçe ihtiyaç duyduğumuz değişimin gerçekleşmesi mümkün değil. İklim krizi, geleceği kurtarma girişimi olarak özetleyebileceğimiz çok büyük ve kapsamlı bir sosyal dönüşüm programını yürürlüğe koymayı gerektiriyor ve böyle muazzam bir dönüşüm muazzam miktarlarda yatırım gerektirir. Yani bedeli birileri tarafından ödenmek zorundadır. Fakat rekabetçi bir ekonomide, krizlerden beslenme seçeneği orada duruyorken hiç kimse bu bedeli ödemeye yanaşmaz.

Bu, yıkıcı ve geri döndürülemez bir kriz. Geçtiğimiz yıl Avrupa'da aşırı sıcaklar yüzünden can verenleri; aynı nedenle başlayıp büyüyen yangınlarda yalnızca bir yıl içinde kaybedilen milyonlarca dönümlük orman arazisiyle birlikte küresel ısınmayı yavaşlatabilmemiz için gereken karbon

yutaklarını da kaybettiğimizi; Bangladeş'i yıkan, Pakistan'da ülkenin üçte birini yerle bir eden sel felaketlerini; neoliberalizmin maşası olarak Amazonlara uzanıp yağmur ormanlarının canına okumuş olan Bolsonaro'yu; Sudan ve Somali'deki benzersiz kuraklığı, çığ gibi katlanarak büyüyen açlığı; kömürden çıkış planlarını yürürlüğe koyacaklarına inşaat çetelerinin servetini büyütme adanıp deprem bölgelerine ilk sarsıntıda yerle bir olacak ölüm projeleri inşa edilmesinin önünü açan, bizleri öyle ya da böyle öldürmeye ant içmiş AKP-MHP iktidarının bir türlü sonlanmayan açgözlülüğünü; aynı siyasi iktidarın COP27'de bir iklim cehennemi yaratma taahhüdü niteliğindeki emisyon artırma hedeflerini; gıda ve enerji milyarderleri son iki yılda 453 milyar dolar zenginleşirken hepimizin gıda, enerji ve su krizlerine itilip günden güne yoksullaştırıldığımızı; BP, Shell, Total, Exxon ve Chevron her bir saniyede 2.600 dolarlık birleşik kâr elde ediyor, son beş yılın en yüksek seviyesini görebiliyorken Etiyopya, Pakistan, Bangladeş, Somali, Kenya ve Güney Sudan'da 50 milyondan fazla insanın en başta gıdaya ama beraberrinde her türlü insani yardıma muhtaç duruma getirildiğini, tüm bunları görmezden mi gelelim?

6 Şubat'ta bu ülkede on binler (hatta belki de yüz binler) göz göre göre ölüme itildi. Bölgenin bilinen deprem riskine rağmen denetimden yoksun binaların yapılmasına onay verdiler, yıkım yoluyla, ölümler yoluyla zenginleştiler.

Krizlerin her biri yıkıcı elbette ama art arda dizilerek geldiklerinde ortada başka bir sorun daha olduğunu görmek gerekiyor. Sermaye her bir krizden beslenip büyüyecek çıkarken geri kalanlarımız için hayatta kalabilmek bile bir lüks haline gelmedi mi? Bu krizleri durdurmak istiyorlarsa nasıl oluyor da enerji devleri, inşaatçılar, hafriyatçılar, gıda ve silah üreticileri servetlerine servet katarken bizler bu derece yoksullaşmış, dört bir yandan ölümlerle kuşatılmış halde yaşamaya çalışırken buluyoruz kendimizi? Krizlerden beslenmiyor olsalardı bu musibetlerin hepsi art arda gelmeye, üst üste binmeye, tüm toplumsal eşitsizlikleri derinleştirerek büyüme devam eder miydi?

Felaketlerden beslenen bu sistemi değiştirmek zorundayız, aksi halde onların yaratıp büyüttükleri krizlerin bedelini hayatlarımızla ödeyeceğimizi bile bile bunu dahi sineye çekmiş oluyoruz. Gerçek değişimin sokakta büyüyen gücümüzle geleceğini de unutmayalım. Artık, sistem biz olmalı. Depremde bir kez daha gördük ki bizi kurtarabilecek bir güç varsa o da dayanışmadır.

Her geçen gün yoksullaşanlar, kadınlar, LGBTİ+'lar, göçmenler, iklim aktivistleri, işçiler, emek örgütleri, hak mücadelesinden vazgeçmeyenler, yani özgürce yaşamak isteyen bizler sokakta, yaşanabilir bir dünya için İklim Adaleti talebinin arkasında birleşip yan yana yürüyeceğiz.